

Sundhedsprofessionel (ud)dannelse – men hvordan?

Kan du forestille dig en professionsuddannelse uden undervisere, uden studerende? Vi kan ikke! Uden undervisere og studerende bliver vekseluddannelsernes læringskontekster blot tomme rum; uden relationer, uden undervisning og uden læring.

I dette første nummer af tidsskriftet *Sundhedsprofessionelle Studier*, har redaktionen, Anita Haahr & Peter Errboe Jensen, valgt at give stemme til undervisere og forskere, der i deres professionelle virke har til opgave at udvikle uddannelser og undervise næste generation af sundhedsprofessionelle. Dermed sættes der fokus på mange af de spørgsmål, der naturligt rejser sig, når opgaven er at (be)drive uddannelse. Hvad skal uddannelse gøre godt for? og for hvem skal det gøre godt? Hvem skal uddanne(s)? og til hvad skal der (ud)dannes. Hvad karakteriserer dem, der skal lære, og hvor skal de lære? Hvordan praktiseres uddannelse? Med hvilke virkemidler? Og hvad er i grunden *god* uddannelse?

Drages konsekvenserne af Bekendtgørelse af lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, er uddannelsesplanlæggere og undervisere på de sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser forpligtiget på at rejse ovenstående spørgsmål for at udvikle og bedrive uddannelse, der lever op til professionsbacheloruddannelsernes formål. Et formål der understreger, at uddannelserne i sidste ende skal "kvalificere de uddannede til at varetage praksisnære, komplekse og udviklingsorienterede erhvervsfunktioner [...] kvalificere til relevant videre uddannelse, udvikle til selvstændighed, samarbejdsevne og evne til at skabe fornyelse samt udvikle interesse for og evne til aktiv medvirken i et demokratisk samfund." ([LBK nr 986 af 18/08/2017 Gældende](#)).

Det er åbenlyst at professionsuddannelserne skal kvalificere de uddannede til en praksis, men spørgsmålet om god uddannelse, kan i vores optik, aldrig alene handle om slutmålet. Det må også

altid handle om uddannelsens hvordan. I så henseende er de relevante spørgsmål: Uddannelse, men til hvad? Uddannelse, men hvordan?

Fælles for artiklerne i dette nummer af Sundhedsprofessionelle Studier er netop uddannelsesprofessionelles engagement i udvikling af uddannelser og undervisning.

Diskussionerne og perspektiverne, der rejses af undervisere og forskere fra VIA Sundhed, er selvsagt forskellige, men samlet set handler de alle om uddannelsens og undervisningens *hvordan*.

Tidsskriftet indledes med en præsentation af et nyudviklet, dialogisk og fag-personligt udviklende rum inden for sygepleje kaldet 'skønhedssaloner'. **Sine Maria Herholdt-Lomholdt** udvikler "Skønhedssaloner" som et supplement til kompetencearbejde inden for sygepleje.

Skønhedssalonerne tager form som et unyttigt men verdensåbnende rum, hvor de deltagende sygeplejersker giver udtryk for at opleve sig 'løftet op'. Der fokuseres på professionel dømmekraft, hvor der ikke kun spørges, hvad det gode i denne situation er for *dig*, men hvad det gode i denne situation *er*. Betydningen af rum ikke blot til uddannelse men til dannelse træder frem.

At skabe rum for refleksion er ligeledes i fokus hos **Vibe A. Jelsbak**, der præsenterer en refleksionsmodel til mediering af bioanalytikerstuderendes professionsrefleksion i praksis. Jelsbak viser, hvordan refleksion over egen professionsageren bliver en central del af de studerendes læreproces gennem anvendelse af en "model for videomedieret refleksion". En systematisk rammesat refleksion, der ikke hidtil har været for de studerende i praktik.

At uddannelsens "hvordan" også handler om "til hvem" bliver tydeligt, når **Anette Telling Dennig et al** zoomer ind på de studerende og specielt de psykisk sårbare studerende. Dennig undersøger, hvad de studerende med ADHD eller med depression oplever, at de har af udfordringer og vejledningsbehov i den kliniske praksis. Artiklen tydeliggør flere områder, de studerende oplever, udfordrer deres deltagelse i praktikken og pointerer, at det er befordrende for de studerendes læring, hvis forløbet i videst muligt omfang tilrettelægges efter den studerendes særlige forudsætninger allerede inden praktikopholdet.

I forlængelse heraf peger **Lene Grønkjær et al** i artiklen "Vejledning af psykisk sårbare studerende i klinisk praksis" på, hvordan vejledning til studerende med ADHD/depression kvalificeres gennem understøttende metoder til den enkelte studerende baseret på de subjektive læringsforudsætninger. Med projektet, som involverer studerende fra ergoterapeut-,

fysioterapeut- og sygeplejerskeuddannelserne, pointeres det dobbelte budskab, at vejlederne udvikler deres vejlederkompetencer samtidig med, at de afprøver de nye metoder.

Betydningen af uddannelsesprojekter som platforme for udvikling af underviseres pædagogiske professionalitet fremhæves netop hos **Conny G. Rosenkilde et al.** Her pointeres et projekt om studerendes innovative kompetencer at blive implementeret til en læringskultur, hvor kreativitet, innovation og entrepreneurskab bliver en bagvedliggende tanke i uddannelsen. Artiklen præsenterer en undervisningsform på ergoterapeutuddannelsen, hvor der eksperimenteres med at inddrage forskellige visuelle elementer for at fremme de studerendes aktive læringsprocesser.

Anita Haahr et al undersøger studerendes oplevelse af at være engageret i et klinisk forankret forskningsprojekt som del af deres bachelorforløb. Overordnet opleves den største motivation at være det at arbejde med et "rigtigt" projekt og at arbejde sammen med nogen, som selv har arbejdet med forskning. Processen viser stor faglig og personlig læring, hvor ønsket om at ville gøre sit bedste er fremherskende. Deltagelse i det forfatterne kalder 'forskningslignende projekter' bliver pointeret som vigtige for at forstå forskning og også for at forstå forskningens nytte for sygepleje.

Ud over ovenstående nye faglige bidrag rummer tidsskriftet fire tidligere publicerede forskningsbaserede artikler.

Mie Buhl & Annette Rahn viser, hvordan inddragelse af Augmented Reality (AR) i sygeplejerskeuddannelsens anatomiundervisning kan understøtte visuel læring og forståelsen af forholdet mellem den fysiske krops lunge og billedet af en lunge. Artiklen, der i 2015 blev publiceret i tidsskriftet Læring & Medier, præsenterer designet.

Raymond Kolbæk kortlægger IKT-habitus (IKT for Informations - og kommunikation teknologi) blandt sygeplejestuderende i fire positioner, der peger mod udviklingsstrategier for udvikling af e-læring i uddannelsesmæssige og kliniske rammer. Artiklen, der i 2015 blev publiceret i e-tidsskriftet Seminar.net, pointerer, hvorledes positionerne kan medtænkes i udvikling af e-læringsstrategier.

Rikke Buus Bøje et al præsenterer et europæisk samarbejde, der har udformet og testet NESTLED-modellen, som er et undervisningsprogram for undervisere i at facilitere læring i simuleringsbaseret undervisning. Artiklen, der i 2017 blev publiceret i Nurse Education Today

præsenterer programmet, som en mulighed for at forberede fakulteter på implementering af simuleringsbaserede uddannelsesstrategier.

Kirsten Nielsen et al udforsker betydningen af at anvende en elektronisk designet portefolio til at facilitere læringsstile. Artiklen, der i 2015 blev publiceret i *Journal of Nursing Education and Practice*, viser, hvordan E-portefolie i sygeplejerskeuddannelsen kan fremme differentiering af vejledningen og tillade mere tid til at vejlede studerende, der har brug for mere støtte.

Som uddannelsesforskere har vi i en årrække fulgt sygeplejerskeuddannelsen tæt gennem forskningsprojekter der hhv. sætter fokus på sygeplejestuderendes position i den udfordrede balance mellem mono- og tværprofessionel uddannelse ([Nielsen, 2017](#)) og sygeplejestuderendes studieliv og dannelsesprocesser udspændt mellem klinik og skolebænk ([Noer, 2016](#)). Om end forskningsambitioner og -interesser er forskellige, identificerer projekterne nogle fællestræk, som peger på nødvendigheden af at lytte til de studerendes oplevelser og erfaringer, når uddannelserne til stadighed udvikles.

Læringskonteksterne i de sundhedsprofessionelle bacheloruddannelser befolkes heldigvis af undervisere, der vil undervisningen, og som er nysgerrige på, *hvordan* god uddannelse til stadighed udvikles, forfines og bedrives. Men heldigvis fyldes både klasserum og klinikrum også af studerende, der vil (ud)dannes. Sammen perspektiverer og udvikler de uddannelse mod fremtiden.

Det har været en fornøjelse at læse med ved tilblivelsen af dette første nummer af tidsskriftet *Sundhedsprofessionelle Studier*. Velkommen, både til tidsskriftet, redaktionen og de forfattere der har lagt pen og stemme til dette første nummer.

God fornøjelse med læsningen!

Vibeke Røn Noer, lektor, Ph.d. & Cathrine Sand Nielsen, lektor, Ph.d.

VIA University College, Sygeplejerskeuddannelsen i Aarhus